

KUTSESTANDARD

Raudtee eriveeremi juht, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Raudtee eriveeremi juht, tase 4 kutsestandard on aluseks täiendusõppe õppekavade koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Raudtee eriveeremi juht, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Raudtee eriveeremi juht töötab eriotstarbeks ehitatud raudteel iseliikuva eriveeremi (näit dresiin, teemasin, juhtratastega eriveerem) või mitteiseliikuva eriveeremi (näit lumesahk, lumekoristusrong) juhina või meeskonna liikmena, kes peab jälgima signaale ja pöörangute matkaasendit. Tema tööks on raudteetaristu remondi-, hooldus- ja ehitustöodes osaleva eriveeremi liikumisel ohutuse tagamine ja/või juhtimine. Samuti on tema ülesandeks raudtee eriveeremi tehnohooldus ja väikeses mahus hooldusremont.

Raudtee eriveeremi juht töötab iseseisvalt, juhindudes raudtee valdkonna eeskirjadest, juhenditest ja normatiivaktidest.

Raudtee eriveeremi juht võib töötada nii üksi kui ka raudteeveeremi meeskonnas. Tema töö eeldab suhtlemist kaastöötajate ja pädeva liikluskorraldajaga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Raudtee eriveeremi vastuvõtmine ja üleandmine

- 1) Raudtee eriveeremi tehnilise seisukorra kontrollimine ja puudustest teavitamine
- 2) Raudtee eriveeremi tööks vajalike dokumentide ning signaal- ja ohutusvahendite olemasolu kontrollimine

A.2.2 Liikumine rööbasteel

- 1) Raudtee eriveeremi teisaldusasendisse paigaldamine
- 2) Loa taotlemine rööbastee hõivamiseks ja liikumise alustamiseks
- 3) Juhtratastega raudtee eriveeremi paigaldamine sõiduasendisse raudteel liiklemiseks
- 4) Liikumisel jaamateedel pöörangute matkaasendisse seadmine, matkaõiguse kontrollimine, tee ja gabariitide vabaoleku jälgimine, helisignaali kasutamine
- 5) Signaalide andmine
- 6) Pidurite kontroll ja/või piduriproovi tegemine
- 7) Sõitmine jaama, jaamas, jaamavahele ja jaamavahel
- 8) Manöövritöö tegemine
- 9) Tegutsemine eriolukorras
- 10) Juhtratastega raudtee eriveeremiga rööbasteele mahasõitmine ja liikluskorraldajale ettekandmine rööbastee vabastamise kohta

A.2.3 Töötamine rööbasteel

- 1) Töö alustamiseks tööjuhilt loa saamine
- 2) Raudtee eriveeremi tööasendisse paigaldamine
- 3) Tööülesande täitmine
- 4) Raudtee eriveeremi teisaldusasendisse paigaldamine

A.2.4 Raudteeveeremi kinnitamine

1) Raudteeveeremi kinnitamine pidurkingadega
2) Pidurkingade eemaldamine
3) Raudteeveeremi kinnitamine seisu- või käsipiduriga või muude kehtestatud kinnitusvahenditega
A.3 Töö keskkond ja eripära
Raudtee eriveeremi juhi tööaeg sõltub tööiseloost ja ajavahemikust rongiliikluses, mil remondi- või ehitustööde tegemiseks määratakse käiku töörongid, seetõttu võib ette tulla töötamist puhkepäevadel, riiklikel pühadel ja öösi. Raudtee eriveeremi juhi töö on vahelduvate tööülesannetega. Ülesannete täitmisel võib ette tulla töötamist suurenenud ohu olukorras ja võimalik on kokkupuude tervistkahjustavate ainetega (mootorikütused, määrdeained ja tehnilised vedelikud, happed, heitgaasid jmt). Tervisekahjustusi võivad põhjustada müra, tolm, niiskus ja vibratsioon ning seetõttu peab raudtee eriveeremi juht tööil kasutama kaitseriietust ja vahendeid. Raudtee eriveeremi juhi töökeskkond (näit lisaseadmetega töö) on seotud vigastuste tekkimise kõrgendatud riskiga. Keskmisest kõrgema ohtlikkusega töö tõttu peab raudtee eriveeremi juht täpselt järgima tööeeskirjade, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada haigestumise, trauma, töövõimetuse või raudteeliiklusõnnetuse. Raudtee eriveeremi juhi kutse eeldab regulaarset tervisekontrolli.
A.4 Töövahendid
Põhilisteks töövahenditeks on raudtee eriveerem ja sellele paigaldatud seadmed, raadiojaam, vile ja signaalvahendid (näit signaallipud, käsilatern).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Raudtee eriveeremi juhi töö eeldab füüsilise koormuse taluvust, pinge- ja keskkonnataluvust, liigutuste täpsust, head koordinatsiooni, kontsentreerumisvõimet, iseseisvust ja otsustusvõimet, koostöövalmidust, kohusetundlikkust ja õppimisvalmidust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt töötavad raudtee eriveeremi juhina inimesed, kellel on üldkeskharidus ja kes on läbinud kutsealase täiendusõppe ning omandanud kutseoskused praktilise töö käigus kogenud raudtee eriveeremi juhi juhendamisel.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Eriveeremi juht, dresiini juht, teemasinajuht
A.8 Reguleerimisvõime kutsealal tegutsemiseks
Raudtee eriveeremi juhi töö on reguleeritud raudteeseadusega ja Vabariigi Valitsuse määrusega „Töökeskkonna ohutegurite ja tööde loetelu, mille puhul alaealise töötamine on keelatud“.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Raudtee eriveeremi juht, tase 4 kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1-B.2.4 ja B.2.5 (lääviv kompetents) tõendamine.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Raudtee eriveeremi vastuvõtmine ja üleandmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) kontrollib raudtee eriveeremi põhiosõlmede ja -seadmete tehnilist seisukorda, juhendades valmistajatehase kehtestatud tingimustest ja raudtee eriveeremi kasutusjuhendi nõuetest ning tehes sissekande sõiduraamatusse; tuvastab ja kõrvaldab tehnilised rikked, tehes sissekande sõiduraamatusse või vajadusel teavitab puudustest vastavalt ettenähtud korrale; kontrollib lisaseadmete töökorrasolekut vastavalt valmistajatehase tingimustele või projekteile, pöörates enim tähelepanu pidurite ja raadiosideseadmete tööle;	

2) kontrollib raudtee eriveeremi tööks vajalike dokumentide ning signaal- ja ohutusvahendite olemasolu, juhindudes dokumentide loetelust, raudtee eriveeremi kasutusjuhendi nõuetest ja raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast.

Hindamismeetodid: suuline ja kirjalik hindamine, proovitöö

B.2.2 Liikumine rööbasteel

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) kontrollib raudtee eriveeremi seadmete teisaldusasendisse paigaldamist, juhindudes raudtee eriveeremi ja lisaseadmete kasutamise juhendi nõuetest;
- 2) taotleb loa rööbasteel hõivamiseks ja liikumise alustamiseks, juhindudes raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 3) paigaldab juhtratastega raudtee eriveeremi sõiduasendisse raudteel liiklemiseks, juhindudes raudtee eriveeremi ja lisaseadmete kasutamise juhendi nõuetest ning raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 4) liikumisel jaamateedel seab pöörangud matkaasendisse (sh kurbliiga), kontrollib matkaõigsust, jälgib tee ja gabariitide vabaolekut ja kasutab helisignaale, juhindudes raudtee rongiliikluse ja manöövr töö juhendi nõuetest ning raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 5) rööbasteel liikumisel ja tööülesande täitmisel annab signaale, juhindudes raudtee signalisatsioonijuhendi nõuetest;
- 6) kontrollib pidureid ja/või teeb piduriproovi, juhindudes raudtee eriveeremi kasutusjuhendi nõuetest ja raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 7) sõidab jaama, jaamas, jaamavahele ja jaamavahel, juhindudes raudtee tehnokasutuseeskirja ja selle lisade nõuetest, raudtee eriveeremi kasutusjuhendi nõuetest ning raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 8) teeb manöövr töö, juhindudes raudtee rongiliikluse ja manöövr töö juhendi nõuetest ning raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 9) tegutseb eriolukorras, juhindudes raudtee tehnokasutuseeskirja ja lisade nõuetest, veeremi valmistajatehase juhendi nõuetest ning raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 10) sõidab juhtratastega raudtee eriveeremiga rööbasteelt maha ja teeb liikluskorraldajale ettekande rööbasteel vabastamise kohta, juhindudes raudtee eriveeremi ja lisaseadmete kasutamise juhendi nõuetest ning raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast.

Hindamismeetodid: suuline ja kirjalik hindamine, proovitöö

B.2.3 Töötamine rööbasteel

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) saab tööjuhilt tööülesande ja loa töö alustamiseks, kinnitades tööülesande sisust arusaamist;
- 2) paigaldab raudtee eriveeremi tööasendisse, kontrollides gabariitide vabaolekut ning juhindudes raudtee eriveeremi ja lisaseadmete kasutamise juhendi nõuetest;
- 3) töötab rööbasteel, kontrollides gabariitide vabaolekut, jälgides ohutusnõudeid ja juhindudes pädevate töötajate hoiatustest;
- 4) kontrollib raudtee eriveeremi seadmete teisaldusasendisse paigaldamist, juhindudes raudtee eriveeremi ja lisaseadmete kasutamise juhendi nõuetest.

Hindamismeetodid: suuline ja kirjalik hindamine, proovitöö

B.2.4 Raudteeveeremi kinnitamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) kinnitab veeremi korras pidurkingadele pealesõiduga, juhindudes raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 2) sõidab pidurkingadelt maha, eemaldab pidurkingad ja paigutab hoiukohta, juhindudes raudteefrastruukturi valdaja kehtestatud korrast;
- 3) kinnitab veeremi seis- või käsipiduriga või muude kehtestatud kinnitusvahenditega, juhindudes raudtee eriveeremi kasutusjuhendi nõuetest.

Teadmised:

- 1) veeremi käsipiduritega või muude kehtestatud kinnitusvahenditega kinnitamise ja vabastamise põhimõtted;
- 2) pidurkingadele kehtestatud nõuded;
- 3) pidurkingade hoiustamise põhimõtted;

4) raudteeveeremi pidurkingadega kinnitamise ja pidurkingade rataste alt eemaldamise korra nõuded.
Hindamismeetodid: suuline ja kirjalik hindamine, proovitöö

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Raudtee eriveeremi juht, tase 4 kutsed läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) järgib raudtee eriveeremi käitamisel ettenähtud tehnilisi nõudeid, liini teeprofiiili ja seal asuvate signaalide, signaalnäidikute ja -märkide paiknemist ning nende tähendust; 2) jälgib kontrollseadmete näitude järgi raudtee eriveeremi häireteta ja ohutut tööd; 3) kasutab side- ja signaalimisvahendeid (rongiraadioside, manöövriraadioside, käsisisignaalvahendid, helisignaalvahendid); 4) kannab pädevale töötajale ette tööks valmisolekust ja töö lõpetamisest; 5) kuulab ära tööülesannete täitmiseks vajaliku info ning edastab tööülesannete täitmiseks vajaliku info; 6) järgib oma töös kõikide asjakohaste õigusaktide nõudeid; 7) määratleb tööeesmärkide saavutamise kaasneda võivad riskid (näit ohutus, tähtsused) ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks; 8) töötab hoolikalt ja korrektselt, ohustamata enda ja teiste inimeste tervist, vara või keskkonda; 9) korrastab töökoha nõuetekohaselt, valib sobivad töövahendid, juhendades töö iseloomust ning veendub enne töö alustamist nende korrasolekus ja ohutuses; 10) kasutab kõiki töövahendeid ja seadmeid otstarbekalt, sihipäraselt ja heaperemehelikult, järgides nende kasutusjuhendite nõudeid; 11) korrastab ja puhastab töös kasutatavaid töövahendeid, seadmeid ja kaitsevahendeid regulaarselt, järgides nende hooldusjuhendite nõudeid; 12) järgib töötervishoiu- ja tööohutusnõudeid töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö käigus ja töökoha korrastamisel, kasutades tervisekaitseks ettenähtud isikukaitsevahendeid (näit töötab tööriietes ja -jalatsites, kasutab ohutusvesti, jm) ning sobivaid töömeetodeid ja võtteid, mis ei ohusta elu ega tervist; arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber, vältimaks tööõnnetusi raudteel; 13) tervisele, kaubale, tehnikale või keskkonnale ohtliku olukorra tekkides katkestab töö ja teavitab sellest koheselt vahetuse vanemat ja tööandjat või tema esindajat; 14) tegutseb ebastandardsetes olukorras (edastab teabe, tegutseb, teeb manöövreid); 15) õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi ja teatab õnnetusjuhtumist tööandja esindajale; 16) järgib organisatsioonis kehtestatud reegleid, tööjuhiseid, tehnoloogiasid ja kvaliteedinõudeid; 17) on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; 18) on võimeline iseseisvalt kohanema muutuvate tööoludega, oskab leida ja analüüsida asjakohast teavet oma tööülesannete täitmiseks ja lahendada probleeme; 19) osaleb erialastes aruteludes oma kompetentsuse piires, oskab ja julgeb esitada ning argumenteeritult kaitsta oma seisukohti; 20) osaleb kutsealasest täiendusõppes, rakendab õpitut igapäevaselt oma ametialases töös; 21) suhtleb tööalaselt eesti keeles vähemalt tasemel A2 ja vene keeles vähemalt tasemel A2 (vt lisa 1 „Keelte oskustasemetes kirjeldused“).	
Teadmised: 1) raudteetranspordi töö ja liikluse organiseerimise põhimõtted; 2) liikumise üldised nõuded, töörongiga liiklemise korra nõuded jaamavahe rongiliikluseks sulgemata või sulgemisega, nii kaherajalise liinil kui üherajalisel kahesuunalisel liinil; 3) kehtivad kvaliteedinõuded raudteele oma kutseala piires; 4) raudteeveeremile esitatavad nõuded oma kutseala piires; 5) raudtee eriveeremi põhisõlmede ja -seadmete ehitus, varustatus ja tehnoseisundi nõuded, sh tehniliste rikete liigid ja kõrvaldamise viisid; 6) rongide suurimad lubatavad sõidukiirused ja piirangud sõidupiiirkonnas; signaalidega seotud muutused; jaamade tehnokorraldusaktide nõuded; jaamade ja meldepunktide asukohad; liikluskorraldustingimused; liini teeprofil ja seal asuvate signaalide, signaalnäidikute ja -märkide paiknemine ja tähendus; 7) rongi pidurdusvõimsus, pidurite liigid ja ehitus ning töö- ja hoolduspõhimõtted; 8) pidurivoolikut ühendamise ja piduriproovi tegemise korra nõuded ning rongi pidurimagistraali rõhu normid;	

- 9) signaal- ja ohutusvahendite liigid, kasutus- ja hoolduspõhimõtted; turvanguseadmete töö- ja rööbasahelate šunteerimise põhimõtted;
- 10) tööohutuse ja -tervishoiu põhimõtted, sh ilmastikutingimustest (äike, tugev tuul, vihm, jää jne) tulenevad ohud töödel ja neist tulenevad teostatavate tööde eripärad;
- 11) ohuolukordades tegutsemise põhimõtted;
- 12) õnnetuspaigal esmaabi andmise põhimõtted;
- 13) vajalike töövahendite, mõõteriistade ja seadmete käsitlemise, hooldamise ja hoiustamise põhimõtted;
- 14) peamised töövõtted ja nende rakendamine erinevates töösituatsioonides;
- 15) tehnilise dokumentatsiooni (sh sõiduraamat, kaaluleht) nõuded oma kutseala piires;
- 16) kutsealaste õigusaktide ja normdokumentide nõuded, kutsealaste terminite tähendused;
- 17) jäätmekäitluse põhimõtted.

Hindamismeetodid:

Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-10122013-3.5.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Andrus Noor, AS Eesti Raudtee Anto Looken, SA Raudteekutsed Kalle Kask, Leonhard Weiss RTE AS Mati Lõhmus, AS Eesti Raudtee Tambet Õun, AS EVR Cargo Tarvi Viisalu, AS Eesti Raudtee Tõnu Aruste, AS Eesti Raudtee Urmas Lükki, Edelaraudtee Infrastruktuuri AS
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	15
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	10.12.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.09.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	8311 Veduri- ja rongijuhid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Driver of special purpose rolling-stock, level 4
Vene keeles	Машинист специального подвижного состава
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	